

Ірвінг Вашингтон

Біографія

Вашингтон Ірвінг (англ. Washington Irving; 1783-1859) — американський письменник, есеїст, біограф та історик першої половини XIX століття. Найбільш відомий своїми оповіданнями "Легенда про Сонну Балку" та "Ріп Ван Вінкль", обидва з яких містяться в його книзі "Книга нарисів Джефрі Крейона, джентльмена". Його історичні праці включають біографії Джорджа Вашингтона, Олівера Ґолдсмита та Мухаммеда, а також декілька праць про Іспанію XV століття, зокрема, щодо Христофора Колумба, Аль-Андалуса й Альгамбри. Саме книга подорожніх нарисів "Альгамбра" (першодрук — 1832), прикрашена легендами історії іспано-мавританського співіснування, вважається вершиною творчості автора. Народився в сім'ї багатого нью-йоркського комерсанта. Батько був шотландським переселенцем і дуже заможною людиною. У дитинстві малий Вашингтон відзначався мрійливою вдачею, дуже любив читати і слухати оповідання про давні часи. Дитячі та юнацькі враження стали пізніше основою кращих новаторських творів письменника. Ірвінг вивчав юриспруденцію, займався журналістикою. У 1804 р. здійснив подорож до Європи, де познайомився з багатовіковою європейською культурою, про яку багато читав ще в дитинстві. Так сформувалася головна особливість усієї творчості Ірвінга — поєднання елементів давньої європейської і молодієї національної культури. Повернувшись на батьківщину, Ірвінг у 1807-1808 рр. разом із братом Уільямом і близьким товаришем письменником К. Полдінгом видав альманах "Сальма-ганді" (дослівно — салат із рубленого м'яса з додаванням різних інгредієнтів). У ньому були зібрані різні смішні або дивні історії, анекдоти, міські новини та плітки. А об'єднане все було постатями трьох диваків, які збираються разом у замиському маєтку, весело проводили час і говорили про всілякі речі, розповідаючи один одному різні історії, побрехеньки, пережиті самими або почуті від інших. Основний тон альманаху — дух веселої насмішки над політичним життям та мораллю Америки. Випуски цього альманаху (всього було 20) користувалися успіхом та популярністю у читачів. У 1809 р. Ірвінг вигадав літературну містифікацію, яка спонукала до публікації книги "Історія Нью-Йорка". У вечірній нью-йоркській газеті з'явилося повідомлення, про розшук чоловіка похилого віку на ім'я Дітріх Нікербокер, якого вважали за божевільного мандрівника. Незабаром з'явилося повідомлення, що ніби його бачили насправді. Вигаданий персонаж ставав все більш реальним. Нарешті, з'явилося оголошення про те, що з метою погашення несплаченого готельного рахунку буде надрукований рукопис, який ніби належав цьому мандрівникові. Так з'явилася "Історія Нью-Йорка". За жанром — це комічна епопея. Це розповідь про патріархальне минуле, яке постало милим, добрим, затишним. Симпатія до минулого поєднана у творі з м'якою іронією. Комічний ефект досягнутий за рахунок гіперболізації і пародійного приниження героїчного матеріалу. Сатира у творі спрямована проти сучасної автору дійсності. Так, говорячи про політичне життя Нового Амстердама (Нью-Йорка), Ірвінг

постійно підкреслював риси минулого і сучасності. Автор висміяв тупість влади, хитрість і підступність священнослужителів. У 1815 році Ірвінг знову відвідав Європу у справах сімейного бізнесу. Незабаром фірма збанкрутувала і письменнику довелося на довгі 17 років залишитися у Європі. У ці роки він багато подорожував, довгий час жив у Лондоні, Парижі, Дрездені; видав 2 збірки новел "Книга ескізів" (1819) і "Брейсбрідж-холл" (1822), які принесли йому світову славу; познайомився із сучасною літературою і фольклором, живописом і музикою. Своєрідним наслідком стала книга "Розповіді мандрівника" (1824). У цій збірці Ірвінг використав "мандрівні" сюжети європейської літератури, які були відомі ще з античних часів і середньовіччя. У цих оповіданнях фігурували гноми, привиди, диявол, але всьому матеріалу був наданий національний колорит. У 1842-1846 роках Ірвінг служив послом США в Іспанії. У 1826 році Ірвінг отримав дипломатичне призначення в Іспанію. Іспанський період виявився для письменника найбільш щасливим і плідним. Йому доручили переклад документів, пов'язаних із подорожжю Христофора Колумба. На їх основі він видав тритомник "Життя Христофора Колумба" (1828). Інтерес до Іспанії спонукав прозаїка написати від імені домініканського монаха Антоніо Агаггіді історію арабо-іспанських воєн — "Хроніка завоювання Гранади" (1829). Арабо-мусульманські мотиви збереглися і в пізній творчості митця. На схилі років він написав біографію засновника ісламу "Магомет і його прихильники". У 1829 році Ірвінг знову повернувся в Лондон, а у 1832 р. поїхав на батьківщину. Разом зі своїм другом Полдінгом він подорожував західними районами Америки. В 30-ті роки Захід для письменника — перш за все "область романтики". На власному життєвому матеріалі він написав і видав твори "Поїздка у прерію" (1833), "Асторія" (1836), "Пригоди капітана Боннвіля" (1837). Останні роки життя Ірвінг провів у своєму маєтку Саннісайд недалеко від Нью-Йорка. Він, як і раніше, користувався неабияким авторитетом у літературному світі. Письменник повністю перейшов у біографічний жанр; написав біографії англійського письменника-просвітника О. Голдсмита і президента Дж. Вашингтона. Помер в 1859 році.